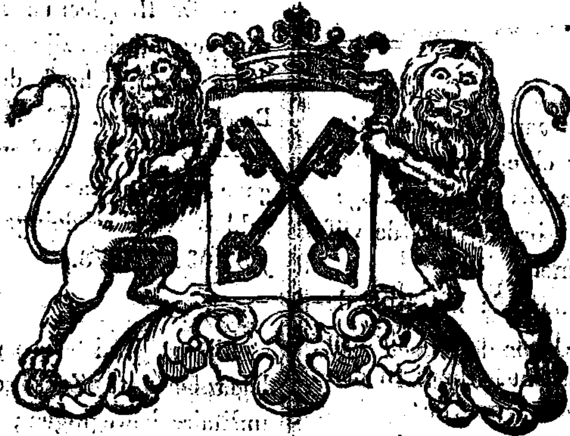
1852. **N°. 119.**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 4 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

3 OCTOBER 1574.

Gewoon om de verjaring van het merkwaardig ontzet dezer stad uit de magt der Spanjaarden, die haar gedurende vijf maanden hadden ingesloten en door uithongering trachtten meester te worden, met eenig toepasselijk woord te gedenken, bieden wij hier thans onzen Stadgenooten de volgende coupletten aan, uit den Eeuwzang, bij het tweede eeuwfeest in het jaar 1774 door Adr. van Assendelft, Predikant alhier en Lid van de Maatschappij der Ned. Letterkunde, (overl. 12 1809) uitgesproken.

Zoo lang de heldre dageraet
Van Wijnmaends derden dag zal uit de kimmen rijzen,
Zal 't dankbaer Nederland de hoogste Goedheid prijzen,
Die wond're redding schiep voor Kerk en Burgerstaet;
Die Leidens rampen uit den hoogen
Beschouwde met ontfermende oogen,
Toen de lang benaauwde Stad,
Door muitzucht, honger, pest en oorlogswee bestreden,
Een uitkomst gaf in tegenheden,
Die menschenhulp geweigerd hadt.

Al moeten langs doorboorde dijken
De stoute golven van den noorder Oceaen
Na Leiden stroomen en op weelige akkers staen,
Dit haehlijk middel doet Oranjes moed niet wijken.
Die zich, in 's Lands en Stads ellend,
Tot Nederlands Verlosser wendt,
Die, heerschende over wind en vloeden
De toegeruste vloot met zijne Wonderhand
Kan voeren over 't wat'rig land,
Om 't uitgehongerd volk te voeden.

Dan, noch Oranje's waekzaemheid,
Noch 't naauw oplettend oog van 's Lands getrouwe Staeten,
Zou in den veegen nood den stedelingen baeten,
Zoo Leidens burgertrouw haer' bijstand hadt ontzeid:
Die blijft, zoo lang de Rhijn zijn stroomen
Doet vloeien langs begraesde zoomen,
En Vrijheid aemt op onzen grond,
In ijder hart, door zucht voor 't Vaderland gedreven,
Met onuitwischb'ren inkt geschreven,
Tot aen den jongsten morgenstond.

Zoo moet de trotze sterveling
Voor 't neigende bestier des Opperkonings bukken;
Die blaest in looze list, die doet geweld mislukken,
Die schept in al zijn doen stof tot verwondering,
Die leert zelfs duifjes hare pennen
Aen een' bepaelden slag gewennen,
En baent voor haer een veilig pad,
Om, over 's vijands heir, daer zij het luchtspoor klieven,
Den toestand van de vloot door brieven
Te melden aen de veege Stad.

Dus blijkt de moed der Zeeuwsche helden,
Die, bij 't gedonder der kortouwen opgevoed,
Met staelen vuisten, vaak gehard in oorlogsgloed,
Hun bliksems zwaeiden, en de stoutste Spanjaerds velden,
Toen ze onder Vrijheids krijgsbanier,
En wakk'ren Lodewijks bestier,
De bange Stad tot bijstand kwamen,
't Bewaterd akkerland beploegden met een vloot,
En, daer de droogte weerstand boodt,
De kielen op hun schouders namen.

De gouden Penning en de Keten,
Gehangen aen den hals van Zeelands Ammirael,
Die 't heerlijk werktuig was van Leidens zegeprael,
Verstrekken aen Boisot een waerdig eereteeken:
Maer 't geen aen 't roemrijk Waterhoofd
Een' eed'ler eerekrans belooft,
Is, dat zijn dappre krijgsbedrijven,
In 't openbaer geroemd op 't jaerlijks feestgetij,
In 't hart van Hollands burgerij
In eeuwige gedachtenis blijven.

Doch, zal 't gezegend naegeslacht
Eene eerzuil voor de deugd van zijne vad'ren stichten,
Hun vroomheid hulde doen in dankb're lofgedichten,
Die slaefsche ketens brak en Vrijheid wederbragt?
Wat zullen we aen den God der goden,
Die blijkb'ren bijstand heeft geboden,
Geen Hem behaegende offers bién,
En zeggen: Gods Arm bestreedt geweldenaren,
Aen 't hoofd van onze legerschaeren,
En deed ons zijne wondren zien?

Hij wendde Leidens tegenspoeden,
Hij joeg een' bleeken schrik den wulften vijand aen,
Hij deed den stormwind voor zijn sterkte heenen gaen,
En reedt op bruischend nat van zilte watervloeden;
Hij gaf bevel, en op zijn Woord
Besloeg de wind een' andr'en oord,
Om 't zeenat in zijn kil te sluiten,
En eerlang tierde 't vee in 't opgedroogde gras
Daer, korts geleên de waterplas
Een' doortogt leverde aen de schuiten.

Verhevene Oppermajesteit!
Hoe heerlijk hebt Ge uw' roem in 't Vaderland doen gelden!
Gij sterkte door uw Hand den moed van onze helden,
En zegende onzen Raed met uw Voorzigtigheid.
Och! mogten we uwe wonderdaden,
Die ons met dankstof overladen,
In een erkennend hart geprent,
Niet slegts in onzen mond een' blijden weergalm geven,
Maer zelfs in ons geheele leven,
Tot uwen dienst en vrees gewend!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 October.

Van wege het Departement van Binnenl. Zaken is aan de gemeentebesturen eene opgave gevraagd van de kosten, die door elke gemeente, ten behoeve van het openbaar-, lager- en middelbaar onderwijs worden aangewend, met uitnoodiging om als zoodanig het gemiddeld bedrag van de vijf laatste jaren als maatstaf van berekening daarvoor te nemen.

— Uit Rotterdam meldt men, dat het Heerenhuis, genaamd: het Huis de Arend, aan de westzijde der Buiten-Rotte, met daarbij behoorenden ruimen tuin, gekocht is ten behoeve van het Zendelings Instituut, thans in den Houttuin gevestigd.

— Te Kampen heeft zich in den avond van den 28sten ll. een werkman, in beschonken toestand, in de stads gracht te water begeven en is verdronken. Te Maastricht ging een werkman, na het inzwelgen van tien groote glazen bier, eene weddingschap aan, om nog binnen een kwartiers uurs even zooveel maatjes jenever te gebruiken. Toen hij het laatste geledigd had, moest men hem bewusteloos naar huis dragen en dadelijk geneeskundige hulp inroepen. Den volgenden dag was de man een lijk.

— Uit Groningen wordt gemeld, dat de aardappelen-oogst aldaar middelmatig is, zoodat al heeft men geene goedkoope aardappelen te wachten even als in vroegere jaren, de prijzen echter tegen den winter aanmerkelijk zullen dalen.

— Te Daalderveen bij Coevorden, werden ll. Maandag 30 schapen, waarschijnlijk door honden verscheurd gevonden; eenigen waren ten deele verteerd, van anderen was alleen het bloed uitgezogen.

's GRAVENHAGE, 2 October.

Z. M. heeft aan den Heer A. A. Th. de Man, benoemd tot Administrateur van Financiën te Suriname, een eervol ontslag gegeven als Controleur der directe belastingen enz. te Zaandam.

— De tweede zoon van den Koning van Zweden, Prins Frans Gustaaf Oscar, Hertog van Upland, is te Christiania den 24sten dezer, na eene ziekte van 10 dagen, in den ouderdom van 25 jaren overleden.

— De Minister van Financiën heeft onder de postmerken Utrecht en Alphen, van onbekenden ten behoeve van de schatkist ontvangen de sommen van *f* 1000 en *f* 40.

— Te Scheveningen is gisteren de eerste bokking aangebragt. De lading bestond uit 41,000; de prijs was *f* 45 de duizend stuks.

AMSTERDAM, 1 October.

De vergadering van deelhebbers in de Nederl. Rijn-Spoorweg-Maatschappij, op 30 Junij ll. verdaagd, ten einde nader de financiele maatregelen te beramen, om de uitvoering der door de Maatschappij daar te stellen werken te verzekeren, werd heden gehouden onder voorzitterschap van den Heer Mr. Faber van Riemsdijk. Er waren vertegenwoordigd 42,730 aandeelen, uitbrengende 752 stemmen. Daarvan bragt de vertegenwoordiger der Engelsche deelhebbers, voor 41,004 aandeelen, 619 stemmen uit.

De voorstellen betroffen: 1°. het uitgeven van een 4½ pCts. papier op onderpand van 2400 stuks van vroeger onvervreemdbaar verklaarde obligatiën der leening van 9 millioen guldens; 2°. om, wanneer de Regering er van mogt afzien om een renteloos voorschot aan de Maatschappij te verstrekken, alsdan eene leening van *f* 4,800,000 a pari, hoogstens tegen 4½ pCt. te sluiten, en 3°. om de directie te magtigen zekere overeenkomsten met de Keulen-Mindener spoorwegmaatschappij te sluiten.

Het eerste is na beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen, en tot leden der Commissie hiertoe werden benoemd de HH. Graaf Schimmelpenninck, Rau van Gameren, Harrison, Allard, Denker Curtius en Hessleden.

Ook het tweede voorstel werd na beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

Het derde voorstel werd zonder beraadslaging, insgelijks met algemeene stemmen aangenomen.

De Heeren van Mesritz en Moss als Commissarissen bedankt hebbende, worden in hunne plaats, op voorstel der directie, benoemd de Heeren Mr. J. J. Uytwerf Sterling en J. A. Tinne, te Liverpool.

De Heer Beloe houdt vervolgens in het Engelsch eene toespraak, waarin hij namens zijne talrijke committenten verklaart met erkentelijkheid te zien op het verschil tusschen zijne vroegere en tegenwoordige houding tegenover de directie; want, terwijl er vroeger telkens vijandigheid bestond, heerscht thans eenstemmigheid en vriendschap. Hij stelt vervolgens voor: 1°. dat deze vergadering bij voorbaat haar zegel hechte aan de contracten van aanbesteding, welke door de directie met den Heer Brassey (een Engelschman) zouden worden gesloten; 2°. dat HH. Commissarissen zullen worden verzocht de jaarwedde van den Heer Hessleden met *f* 2400 te verhoogen; 3°. dat de vergadering haren dank betuige aan Heeren Commissarissen voor het tot stand brengen der contracten met de Regering; en 4°. dat de vergadering haren dank betuige aan de Heeren Donker Curtius en Hessleden voor hunne krachtige en nuttige werkzaamheid in het tot stand brengen van den tegenwoordigen gunstigen stand van zaken.

De Heer van Dam van Isselt beantwoordde (in het Fransch) den vorigen spreker namens HH. Commissarissen der maatschappij, en drukte namens deze zijn genoegen uit over de thans bestaande eensgezindheid.

Het eerste dier voorstellen in omvraag gebragt zijnde, wordt aangenomen door de meerderheid, waarover de Heer Beloe beschikt, met 41 stemmen tegen, en daaronder de stem van den Voorzitter der vergadering.

Het tweede voorstel wordt met meerderheid van stemmen aangenomen.

De derde en vierde worden bij acclamatie goedgekeurd.

— De Hoogleeraar in de Regten Mr. C. A. den Tex heeft, wegens redenen van gezondheid, zijn ontslag aan den Raad dezer stad gevraagd; ter vervulling dezer vacature heeft de Raad het volgend drietal geformeerd: Jhr. Mr. J. de Bosch Kemper, Mr. E. C. van Voorthuysen en Mr. W. R. Boer.

— Onder dagteekening van den 30sten September wordt de volgende opgave gedaan van de Ned. Bank: omloopende bankbiljetten *f* 74,298,450, saldo's van rekeningen-courant *f* 20,964,640.75½, munt en muntmateriaal *f* 97,038,418.73.

UTRECHT, 1 October.

Bij het Ministerie van Oorlog bestaat het plan om in het volgende jaar de legerplaats te Zeijst door troepen te doen betrekken tot het uitvoeren van militaire bewegingen; reeds is van wege het Ministerie verzoek gedaan aan het bestuur der stad Amersfoort tot gebruik daartoe van den aan die gemeente toebehoorenden heidegrond, welk verzoek gereedelijk is ingewilligd.

ZUTPHEN, 29 September.

Een treurig voorval te Varseveld, nabij deze stad, heeft dezer dagen weder doen zien, hoe gevaarlijk het is jonge knapen met schietgeweer en kruid te laten omgaan. Den 18den dezer maand had een dertienjarige zoon, ten huize zijner ouders een oud pistool, waarvan het slot verlamd was, met scherp (stukjes van een tinnen lepel) geladen; daarmede onder den arm door het achterhuis naar buiten willende gaan om op eene plank te schieten, gaat onderweg (door toeval of onvoorzigtigheid) het schot af, en treft zijne moeder, die bezig was met aldaar vlas te verwerken, derwijze aan het hoofd, dat de vrouw oogenblikkelijk zonder eenig geluid te geven, dood ter aarde zeeg.

MIDDELBURG, 30 September.

De werken tot voortzetting der oeververdediging bij Neuzen zijn den 25sten dezer door den Heer J. J. van Uije aldaar, voor *f* 33,800 aangenomen. Dienzelfden dag had de herbesteding plaats van vijf percelen der den 11den dezer bestede aardewerken, tot verbetering der zeedijken voor calamiteuse polders, welke toen voor *f* 21,350 en thans voor *f* 22,450 door verschillende aannemers zijn aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 29 September.

Gisteren is het Hollandsche schip de Zes Gezusters, hetwelk door onze Regering gehuurd was, met ruim 300 landverhuizers van hier naar Australie vertrokken. De Kapitein, Stuurman en verdere equipagie zijn alle Nederlanders.

— Het dagblad van Birmingham meldt, als iets zeer buitengewoons, dat van Maandag 20 September tot den volgenden ochtend, in 24 uren, aan de autoriteiten geenerlei misdaad of overtreding aangegeven werd. Naar oud Engelsch gebruik ontvingen de policie-beambten, wegens dit buitengewone verschijnsel, elk een paar witte handschoenen. Sinds meer dan 40 jaren is dit te Birmingham, wier 250,000 inwoners meerendeels tot de arbeidende klasse behooren, niet het geval geweest.

— De *Times* van gisteren ontleent uit eene officiele opgave de volgende bijzonderheden omtrent de Britsche staatsschuld. Gedurende de laatste dertig jaren is het kapitaal der staatsschuld slechts met 50,000,000 £ of met 6 pCt. verminderd, maar de jaarlijksche interest met 3,326,424 £ of bijkans 11 pCt. Het laagste punt, waartoe de staatsschuld in de laatste jaren daalde, was 772,196,849 £, het bedrag in kapitaal in het jaar 1834. Sedert is het kapitaal met 10 millioen vermeerderd door de leening voor de vrijmaking der slaven en die ten behoeve der noodlijdenden in Ierland, welke alle uitdelging sedert dien tijd ruim hebben opgewogen. In de eerste zeven of acht jaren zal de jaarlijksche rentelast weder met 3,207,500 £ verminderen, zoo door den naar vroegere verordeningen in 1854 van zelf plaats grijpenden overgang van 3¼ pCts. in 3 pCts. als door het ophouden van lijfrenten met of vóór 1860. De staatsschuld bedroeg in 1851 in kapitaal 782,869,382 £ en in rente 28,017,127, daaronder begrepen eene vlottende schuld van 17,742,800 £ in kapitaal.

— Alhier is het prospectus bekend geworden eener compagnieschap voor den spoorweg tusschen Antwerpen en Rotterdam. Het kapitaal zal zijn van 500,000 £. De actien zullen zijn van 10 £ elk, en alzoo ten getale van 50,000. De vergunning voor de linie is, zegt men hier, door de Belgische en Nederlandsche Regeringen verleend voor 90 jaren, en er wordt met den Heer George Wythes, te Reigate, onderhandeld over het sluiten van een contract voor den aanleg van den spoorweg, tegen eene som van 10,000 £ per mijl. De spoorweg zou binnen twee jaren na het verleenen der vergunning gereed moeten zijn.

— *Galignani's Messenger* waarschuwt tegen zekeren Heer Dixon, die in Fransche en Duitsche (ook in Nederlandsche) dagbladen, advertentiën heeft doen plaatsen, waarbij voor eene, volgens voorgeven, alhier bestaande Algemeene Verzekerings-Maatschappij, waarvan de in het prospectus vermelde raad van bestuur slechts gefingeerde namen bevat, agenten worden gevraagd, aan wie in Frankrijk 2- tot 6000 fr., in Duitschland 1000 tot 3000 thl., (in Nederland 1500 à 4000 guldens) honorarium toegezegd wordt. Aan hen, die om een agentschap vragen stelt de Heer Dixon de voorwaarde, dat zij eerst, als waarborg, al naar gelang van het toegezegde honorarium, 100, 50 of 25 £, waarvan zij natuurlijk niets meer zullen zien, hem moeten toezenden.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 October.

De gewezen Koningin van Frankrijk heeft zich uit Engeland door dit land naar Lausanne in Zwitserland begeven, om hare aangehuwde dochter, de Hertogin van Orleans te bezoeken, die door haren val meer ongesteld is, dan men eerst vermoedde. De Prinsen, hare kleinkinderen, zonen van onzen Koning waren haar tot Dendermonde te gemoet gereisd en hebben haar tot Luik vergezeld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 October.

Den 29sten September heeft de Voorzitter der Republiek zich van Toulon te scheep weder naar Marseille begeven, om van daar zijne reis over den spoorweg te vervolgen.

Te Marseille heeft de President ook de Domkerk bezocht, zich van haren vervallen staat overtuigd, en terstond een besluit onderteekend waarbij eene som van 2,500,000 fr. voor het bouwen eener nieuwe Domkerk wordt bestemd. Dit besluit is in de stad terstond door aanplakking bekend gemaakt.

Gisteren Donderdag heeft hij zijn intogt gedaan te Nimes, alwaar hij mede door de bevolking en de talrijke menigte vreemdelingen goed ontvangen is.

— Te Marseille heeft de President den eersten steen gelegd voor een aldaar op te rigten nieuw beurs-gebouw, en in eene daarbij uitgesproken redevoering, toespelingen gemaakt op het beweren van Keizer Napoleon, »dat de Middellandsche Zee een Fransch binnenlandsch meer behoorde te zijn."

— In den *Moniteur* zijn de nieuwe verordeningen afgekondigd tot vaststelling van den loop en de onderwerpen der lessen aan de staatskweekschool tot opleiding van onderwijzers voor de middelbare en hoogescholen. Volgens deze verordeningen blijft het onderrigt in de historie der wijsbegeerte bij de vrijgeesten der achttiende eeuw, en dat in de politieke geschiedenis bij het jaar 1815 staan.

— In een particulieren brief vindt men het middel opgegeven, waardoor men er in geslaagd is om Lodewijk Napoleon, waar hij zich ook vertoonde, door eene officiële wereld te omringen. De Prefecten hebben namelijk eene circulaire gerigt aan al de burgerlijke ambtenaren, in welk arrondissement zij ook geplaatst waren; in deze circulaire werden zij uitgenoodigd, om, met hunne vrouwen, binnen de hen aangewezen steden te verschijnen, ten einde er de receptiën en bals bij te wonen; er zoude naauwkeurig nota genomen worden van ieder, die in gebreke bleef aan deze uitnoodiging te voldoen, zullende een dergelijk ambtenaar worden beschouwd als zijn ontslag te hebben genomen. Het behoeft wel geen betoog, dat geen der ambtenaren achter bleef, maar men zal ook ligtelijk begrijpen, welke zware opofferingen arme ambtenaren hebben moeten doen, om voor zich en hunne vrouwen een bal toilet en eene reis te bekostigen, die voor sommigen, wegens den verren afstand, bijna eene week moest duren.

— Het artikel van den Heer Emile de Girardin in de *Presse* over de vrijheid der drukpers, heeft juist het tegenovergestelde ten gevolge gehad als de schrijver hoopte, vermits men verneemt, dat de Regering voornemens is met toenemende gestrengheid tegenover de drukpers te handelen. Reeds hebben de *Presse* en de *Siecle* heden morgen waarschuwingen ontvangen, om in het vervolg nog met meer omzigtigheid dan vroeger te werk te gaan, wanneer zij niet gesupprimeerd willen worden. Men voorspelt aan beide bladen geen lang leven, vooral niet, wanneer het Keizerrijk spoedig hersteld wordt.

— Te St. Etienne heeft men een zekeren juwelier Gaillard, en te Tours, een draaijer Loriot, in hechtenis genomen, als gewikkeld in het komplot te Marseille. De eerste heeft reeds zijne misdaad beleden. Hij was het die ontsnapte, toen de Policie het helsch werktuig ontdekte. De beschuldigden zullen voor het Hof van Assises te regt staan.

— Het grootste schip onzer koopvaardijvloot zal eerstdaags van stapel loopen te Bordeaux. Dit schip zal den naam dragen van Lodewijk Napoleon, het zal 2400 ton groot zijn en het voorkomen hebben van een linieschip van den eersten rang.

— Het aantal vreemdelingen is thans te Parijs zoo groot, als tijdens de feesten in Mei en Augustus.

SPANJE.

MADRID, 25 September.

Men spreekt hier te lande nog altijd van de opheffing van den alleenhandel in zout en tabak. Bravo Murillo echter is niet met zulk een plan ingenomen, wijl het de schatkist van ruim 28 millioen gulden zou berooven, en het uiterst moeijelijk zou vallen, die som op eene andere wijze te verkrijgen. Het tabaks-monopolie is op de begrooting van het jaar 1852 uitgetrokken op ruim 18, en dat van het zout op ongeveer 10 millioen gulden, alzoo eene zuivere opbrengst van 28 millioen gulden. De nijverheid zou echter zeer worden opgewekt door de opheffing dier monopoliën, gezwegen van de vermindering in uitgaven tot het tegengaan van den smokkel-handel op de grenzen.

De tabaks-verbouw in Spanje beteekent zeer weinig, het is meer een artikel van handel. De vervaardiging vindt plaats in Koninklijke fabrieken en wordt verpacht of ook wel onmiddelijk door regerings-personen bestierd. In de Nationale tabaks-fabriek te Valencia, zijn 3200 vrouwen en meisjes met het sigaren-maken bezig, en 250 personen met het snijden der bladen. In de maand worden daar ruim 16 millioen stuks sigaren vervaardigd; het loon regelt zich naar de soort der sigaren. Voor de eerste soort wordt 70, voor de tweede 50 en voor de derde 30 cent per pond betaald. Het hoofd der fabriek heeft *f* 2,500 tractement.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 28 September.

De tent van den Keizer, waarvan hij zich in het kamp bij Pesth bedient, is van gutta percha vervaardigd, met vensters van het fijnste vlechtwerk voorzien, en te Londen gemaakt voor de geringe som van 60 £.

— De Minister van financien heeft bekend gemaakt, dat de gezamentlijke inschrijvingen op de 5 pCts. leening 116,062,000 guldens bedroegen. De vermindering der gedeeltelijke inschrijvingen zal in de verhouding van 100 guldens op 75 guldens geschieden, doch de inschrijvingen, die alsdan beneden de 1000 guldens zouden dalen, blijven in haar geheel.

— Den 10den dezer heeft een vreeselijke wolkbreuk de stad Catarro zoo zeer overstroomd dat twee dagen later de bruggen nog onder water stonden. Deze stad aan de Adriatische zee ten zuiden van Ragusa in Dalmatie, is zoo zeer door hooge bergen omringd, dat er 's winters de zon bijkans niet kan doordringen. Zij werd dikwijls door aardbevingen geteisterd vooral in de jaren 1563 en 1667.

FRANKFORT.

28 September.

De in onze nabuurschap genomen proeven ter invoering van de tabaksteelt zijn boven alle verwachting goed uitgevallen. Men roemt de hoedanigheid der gewonnen tabaksbladeren. Niet minder bevredigend zijn deze proefnemingen in het Wurtembergsche uitgevallen. De aldaar aangebouwde soorten zijn: Amersfoortsche en zoogenaamde Veilche tabak. De bladeren hebben er doorgaans eene lengte van 20 tot 25 en eene breedte van 10 tot 15 duim bereikt. Per morgen lands zijn 8 centenaars tabak gewonnen, van welke de waarde tot *f* 15 per centenaar wordt geschat.

— Na ruim 10 voet boven het gewone peil gerezen te zijn, is de Rijn bij Manheim reeds sedert eergisteren aan het vallen, zoodat de doorvaart bij de schipbrug bereids weder mogelijk is. Gelukkigerwijs strekte zich deze plotselinge rijzing der rivier niet tot den Neckar uit, anders zoude de halve stad onder water geraakt zijn. Spiers heeft mede groot gevaar geloopen, daar men zich gedurende twee dagen en nachten met eene doorbraak der dammen bedreigd zag. Door het uit den bodem dringende water is evenwel veel schade aan gebouwen en veldgewassen, bijzonder aan den nog niet ingezamelden tabak, veroorzaakt. De waterstand der Mein is sedert de laatste dagen ook merkelijk toegenomen, daar het afstroomen van het water in den Rijn zeer belemmerd was. Heden is het water weder aanmerkelijk gevallen.

— De Hertog Bernard van Saksen-Weimar verwijlt nog met zijne beide dochters in de badplaats Liebenstein, en zal, naar men verneemt, nog tot het einde van October aldaar vertoeven. De Hertog schijnt zich weder in een volmaakten gezondheidstoestand te kunnen verheugen.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 8 September.

Het glazen paleis bestemd voor de Tentoonstelling, welke in het volgende jaar alhier zal worden gehouden, zal even als zijn Engelsche voorganger, bestaan uit ijzer en glas, met dit onderscheid, dat het dak, ten einde het binnendringen van den regen te beletten, hetgeen bij het Londensche paleis zooveel moeite en schade veroorzaakte, in stede van glas uit eene steviger stof zal worden zamengesteld. Het gebouw zal op Reservoir Square in den vorm van een Grieksch kruis, met een kruisvleugel, worden opgerigt. Het zal twee gaanderijen en soortgelijke afdeelingen als het Londensche tentoonstellingsgebouw hebben en in het midden zijn voorzien van een 130 voet hoogen koepel. De lengte van het hoofdgebouw zal 365 en de breedte 149 voet bedragen, terwijl de kosten op 195,000 dollars worden geschat. Fonteinen, boomen en andere verfraaijingen van natuur en kunst zullen het inwendige versieren; op het dak zullen de vlaggen van alle volken zijn geplant en de koepel zal door fraai geschilderde wapenschilden van al de staten der Unie worden opgeluisterd. De voorloopige werkzaamheden voor den bouw hebben reeds een aanvang genomen en binnen weinige dagen zal tot de oprigting van het paleis worden overgegaan, hetwelk men op 2 Mei 1853 wenscht voltooid te zien.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, —

Ontvangen hebbende eene circulaire missive van den Heer Commissaris des Konings in deze Provincie van den 21sten September jl. (A. No. 7923/1 (1 Afd.), waarbij de aandacht der Plaatselijke Besturen wordt gevestigd op de handhaving der wettelijke bepalingen ten aanzien van den verkoop van zamengestelde geneesmiddelen.

Herinneren bij deze, de ingezetenen dezer Gemeente aan de bepalingen van art. 17 der Wet van den 12den Maart 1818 (*Staatsblad* N. 16) en aan de straffen daarbij bedreigd, luidende dit Art. als volgt:

»Geen zamengesteld geneesmiddel zal, onder welke benaming ook, mogen »worden verkocht of te koop aangeboden, anders dan door de bij de wettelijke verordeningen bevoegd verklaarde, of daartoe door ons speciaal geautoriseerde personen, en overeenkomstig te emaneren instructien, op eene »boete van *vijftig guldens*."

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 27 September 1852.

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 2den October de Heer J. A. C. Oudemans, van Amsterdam, in de Wis- en Natuurkunde, na Openbare verdediging zijner Dissertatio, exhibens: *Observationes, ope instrumenti transitorii portabilis institutas.*

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd het door den Kerkeraad der Herv. gemeente te Noordeloos uitgebragt beroep op den Candidaat N. J. H. Ondegeest.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote W. J. VAN DEN BOSCH van een' welgeschapen ZOON.

LEYDEN, 29 September 1852. Dr. F. DOZY.

Bij Acte van den 2den October 1852, is, te rekenen van dien dag, ontbonden de **VENNOOTSCHAP**, onder de Firma SANDER & LIEFRINCK, bestaande tusschen HENDRIK COENRAAD LEONARD VAN WESEL SANDER en THEODORUS JOHANNES FRANS ADAM LIEFRINCK, Fabriekanten te *Leyderdorp*, voor het Fabrikaat van *Lakken*, *Vernissen*, *Politoeren*, benevens de Handel in *Verfwaren*, *enz.*

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Koninklijke Hollandsche TOONEELISTEN onder Directie van de Heeren A. PETERS en DE VRIES, op Maandag den 4den October 1852:

Hobin, Tooneelspel, in drie Bedrijven, naar het Fransch.

Na de Pauze: ***3 October 1574***, Dichtregelen door A. VAN DER HOOP, Jr.ZOON, voor te dragen door den Heer A. PETERS, gevolgd door: ***De eerste Liefde*** of de ***Herinnering onzer Kinderjaren***, Blijspel met Zang, in één Bedrijf, naar het Fransch, door den Hr. C. J. ROOSEL.

Aanvang ten *half zeven* ure.

Prijzen der Plaatsen: Loge *f* 2.00. Amphitheater *f* 1.50. Bak *f* 1.20. Galerij *f* 0.60.

De plaatsen kunnen op den Speeldag aan den Schouwburg besproken worden van des morgens 10 tot 1 ure, mits betalende 10 cents voor het bespreken van iedere plaats.

MAGAZIJN VAN LAKENS, ENZ.,

Ouden Singel, Wijk V. N°. 301, het 3de Huis van de IJzeren Gracht.

De Ondergeteekende berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij voor het aanstaande saizoen ontvangen heeft eene ruime sortering van nieuwe **WINTERSTOFFEN**, als: Draps-Russie, Draps-Castors, Castorines, Wolblaauwe en Stukblaauwe Duffels, Bucskins, of Broekenstoffen, Flanellen, alsmede eene Exquise partij Fluweelen, Zijden, Cachemiren en andere fijne Vestenstoffen, alles tot de billijkste prijzen.

LEYDEN, 18 September 1852. J. P. LAPIDOTH.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat in zijn **Kagchel-Magazijn**, juist tegenover zijn Magazijn van **Staaf- en Plaatijzer**, en alle andere **IJzerwaren**, op heden is geplaatst, een geheel nieuwe en ruime voorraad van fijn glad geslepen COLOM-, HERMITAGES- en HAARDKAGCHELS en meer andere, als ook extra fijne Engelsche HAARDSTELLEN, IJzeren TURFMANDEN, BLOEMTAFELS, WIEGEN, VUURMANDEN en LEDEKANTEN, gegoten en geslagen FOERNUIZEN, en al wat tot zijn vak behoort; alle van de laatste en nieuwste Modellen, en van de beste gerenommeerdste Fabrieken, tot zeer civiele en vast gestelde prijzen genoteerd.

Veelvuldige afleveringen van het verloopen jaar, geven den Ondergeteekende andermaal de verwachting, ook dit jaar weder het vertrouwen als toen ondervonden, te zullen genieten, waartoe hij zich bij deze aan zijn geëerde Begunstigers aanbeveelt.

J. J. ZUUR.

Hoogewoerd nabij de Kraaijerstraat, Wijk III. No. 278 en 375.

AAN ALLEN DIE BLOEMEN BEMINNEN.

De Bloemist A. OUTSHOORN, te *Oegstgeest*, biedt aan te bezorgen (op *franco* aanvrage per post) in een pak voor de Kamer:

- 12 HYACINTHEN, fraaije soorten in verschillende Kleuren.
- 12 TULPEN, in drie Kleuren.
- 50 CROCUSSEN, in verschillende Kleuren.
- 12 DRIEFJES (Blaauwe).
- 12 DUCJES.

Te zamen voor *f* 3.— *franco* in de Stad. De Kwitantie zal bij de aflevering worden aangeboden. Hij staat voor hunne deugdzaamheid in.

J. S. SEUTER, Onderwijzer alhier, verlangt een **KWEEKELING** van de R. C. Godsdienst, niet beneden de 15 jaar. Men vervoege zich in persoon bij genoemden Onderwijzer, Stillen Rijn, Wijk VI. No. 53.

Men verlangt in een stil eenvoudig Burger Huisgezin van de Protestantsche Godsdienst, **Kost en Inwoning**, voor een fatsoenlijk **MEISJE**, dat zich voor het Onderwijs vormt, en hare bezigheden den geheelen dag buiten 's huis, en weinig behoeften heeft, tot eenen zeer matigen prijs. Adres met opgave van Naam, Woning en Prijs, met gesloten Brieven onder de Letters **A. B.** aan het Bureau der Leydsche Courant.

Op een der beste standen binnen *Leyden*, wordt tegen 15 October aangeboden, eene **VOOR- en ACHTERKAMER** met een Kabinet. Adres met *franco brieven* onder Letter **H.** aan de Boekhandelaars SCHREUDER & VAN BAAK.

Heden Namiddag ten vijf ure, verkoopt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, de Boeken betreffende de Algemeene, Bijzondere en Vaderlandsche GESCHIEDENIS, PLAATS- en LEVENSBESCHRIJVINGEN, HISTORISCHE en NATUURHISTORISCHE REISBESCHRIJVINGEN.

Dingsdag Namiddag 5 October

de Boekwerken betreffende KUNSTEN en WETENSCHAPPEN, MEET-, STEL- en CIJFERKUNST, STERRE-, ZEEVAART-, KRIJGS-, BOUWKUNDE enz., alsmede NATUURKUNDE; voorts de Boeken over WATERSTAAT, en de belangrijke Verzameling Gedrukte en Geteekende KAARTEN, de ATLASSEN en INSTRUMENTEN voor de Landmeet- en Bouwkunde.

Bij bovengemelden is *uit de Hand te Koop:* eene groote Eikenhouten KAST, hoog 2 Ned. el, 4 p. en 4 d., breed 2 el, 1 p., diep 3 p. en 8 d., *met glazen deuren.*

BEURTSCHEPEN, IN LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Dordrecht* Maandag 4 October 12 uur, Schipper J. KRUL.
» *Zwolle*, » 4 » 12 » » H. MAATEN.
» *Alkmaar*, Woensdag 6 » 9 » » L. KROONT —
» *Amersfoort*, » 6 » 10 » » J. HOUTZAGER.
» *Sneek*, » 6 » 11 » » K. VIERSMA.
» *Deventer*, Donderdag 7 » 12 » » H. DOMMELHOLT.
» *Apeldoorn*, » 7 » 12 » » H. VAN TRIEST.
» *Hoorn*, Vrijdag 8 » 10 » » J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Bestelder C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. — De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 2 *October*. Van *f* 36 tot *f* 40.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 2 *October*.

Oude Witte Tarwe *f* 9.50 tot *f* 9.80. Nieuwe Tarwe *f* 8.50 tot 9.50. Oude Rogge *f* 6.70 tot *f* 7.00. Nieuwe Rogge *f* 6.40 tot *f* 7.00. Gerst *f* 5.00 tot *f* 5.20. Haver *f* 3.40 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 5.40 tot *f* 5.60. Duiveboonen *f* 6.20 tot *f* 6.50. Koolzaad *f* 9.40 tot *f* 9.70.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 1 October.

		Laagste koers	Hoogste koers	Gesloten
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	63 1/16	63 1/16	63 1/2
Dito Certificaten	3 »	76 1/8	76 1/4	76 [illegible]
Dito dito	4 »	96 1/4	96 3/8	96 1/4
Amortisatie Syndicaat	3½ »	95 1/4	95 3/8	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	95 3/4	95 7/8	95 7/8
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	102 1/4	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	72	—	—
Dito dito	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	108	108 1/4	108 1/8
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	106 1/4	106 5/8	106 [illegible]
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	96 3/4	96 7/8	—
Dito 1840	» 4 »	91 5/8	91 3/4	91 5/8
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	91 1/4	91 [illegible]	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	91 5/8	91 3/4	91 5/8
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	71 1/4	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	85 9/16	85 5/8	85 5/8
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250 f	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	160 3/4	161	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	23 3/8	23 13/16	23 3/4
Dito Obligatiën	» 3 »	30 5/8	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	45 1/4	45 11/16	45 11/16
Bewijzen Coupons		2 1/4	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	78 3/4	78 3/4	—
Dito Nieuwe	» 5 »	90 1/8	90 1/4	90 [illegible]
Dito 1847	» 2½ »	40 [illegible]	40 1/16	—
BELGIË, Bank	» 2½ »	51 3/4	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	52	52 1/4	52
BRAZILIË, 1824 100 £	5 »	100 1/4	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	42 1/4	—	—
Dito dito	» 4 »	38 7/8	39	38 7/8
VENEZUELA	» 3½ »	42 3/4	—	—
MEXICO	» 5 »	—	—	—
AMERIKA, Bankactien		4 1/16	4 1/8	—

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.85 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.